

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-06-12 Nr. LA-2-2018-6

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR.18-1722(2)

Loterijų asociacija (toliau – Asociacija), vienijanti didžiausias Lietuvoje loterijas organizuojančias bendroves, susipažinusi su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei patektu nutarimo projektu „Dėl Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr.IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr.XIIIP-1191“ (toliau – Projektas) teikia savo pastabas ir komentarus:

1. Dėl pozicijos stabilumo ir siūlomų sprendimų nuoseklumo

Asociacija pasigenda tam tikro Finansų ministerijos nuoseklumo ir stabilumo loterijų apmokestinimo klausimu. Š. m. vasario 13 d. parengtame Projekte (pirmojoje redakcijoje) Vyriausybei buvo siūloma „*nepritarti Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1191 (toliau – įstatymo projektas) nuostatai padidinti loterijų ir lošimų mokesčių organizuojant loterijas (Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies keitimui), nes loterijų organizavimo įtaka visuomenei savo esme nėra lygintina su azartinių lošimų sukeliomomis neigiamomis pasekmėmis visuomenei ir jų kompensavimo būtinybe.*“

Todėl esame nustebę, kad praėjus vos 4 (keturiems) mėnesiams Finansų ministerijos nuomonė šiuo klausimu kardinaliai pasikeitė ir, nesuderinus šio naujo siūlymo su susitarimą dėl šalies pažangai būtinų reformų pasirašiusiomis organizacijomis bei neinformavus loterijų organizatorius vienijančią Asociaciją, buvo pateiktas naujas Projektas su siūlymu didinti loterijų mokesčių.

Norime pabrėžti, kad azartinių lošimų ir loterijų srityje per šiuos kelis mėnesius jokių reikšmingų pokyčių neįvyko ir nėra jokių objektyvių duomenų, kad ilgametė tendencija, aiškiai rodanti neigiamą azartinių lošimų poveikį gyventojų socialinei gerovei, staiga pasikeitė. Kaip nėra jokių objektyvių duomenų, staiga paneigusią cituatą pirmosios Projekto redakcijos teiginį.

Visiems, kalbantiems apie neigiamas azartinių lošimų pasekmes visuomenei ir minintiems loterijas šios temos kontekste, Asociacija nori priminti du skaičius, kurie aiškiai parodo kiek iš tiesų loterijos „prisideda“ prie šių neigiamų pasekmių:

- 1) **4194** – tiek asmenų 2018 m. gegužės 31 d. buvo įregistruota Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registre. Tiek asmenų vos per metus kreipėsi valstybės pagalbos negalėdami patys išspręsti savo problemų dėl azartinių lošimų.
- 2) **3,8 eurų** – tiek per mėnesį pernai loterijos bilietams vidutiniškai išleido vienas loterijos žaidėjas skaičiuojant, kad per metus buvo nupirkta bilietų už 91,66 mln. eurų, o bent kartą dalyvavusių loterijoje pagal įvairių apklausų duomenis yra apie 70 proc. Lietuvos gyventojų (palyginimui: Graikijoje vienas šalies gyventojas per mėnesį nuperka loterijos bilietą už 32,6 eurus, Prancūzijoje – už 17 eurų, Suomijoje – už 32 eurus, Austrijoje – už 13 eurų, Portugalijoje – už 18 eurų).

2. Dėl Projekto argumentų

Siūlomas Projektas grindžiamas selektyviai ir tendencingai parinktais argumentais, kuriais, Asociacijos nuomone, siekiama suformuoti klaidingą nuomonę, kad loterijų organizatorių mokamų mokesčių suma yra per menka, papildomi keli procentai jiems nesudarys didelės naštos, Lietuvos loterijų mokesčiai yra mažiausi regione ir pan. Asociacija nori pateikti savo argumentus, kurie, kartu su Finansų ministerijos pateiktais, tikimės leis Vyriausybės nariams objektyviai įvertinti situaciją prieš priimant sprendimą aptariamam klausimui.

Loterijų mokesčio didinimo iniciatoriai dažniausiai mini, kad loterijų organizatoriai moka tik 5 proc. mokesčių, kai tuo metu azartinių lošimų organizatoriai moka 15 proc. tarifo mokesčių. Tačiau kartu nutylima, kad loterijų organizatoriai moka mokesčius nuo išplatintų loterijos bilietų pajamų, kai, tuo metu, lošimų organizatoriai moka mokesčius ne nuo gautų už lošimų organizavimą pajamų, o tik nuo skirtumo, gauto iš lošimo pajamų atėmus išmokėtų laimėjimų sumas. Taip pat dažnai nutylima, kad loterijų organizatoriai turi įstatyminę prievolę greta **5 proc.** loterijų mokesčio dar **8 proc.** nuo parduotų loterijos bilietų vertės skirti visuomenei paramos arba labdaros pavidalu. Tokiu būdu, **13 proc.** nuo kiekvieno gauto euro už parduotus loterijos bilietus loterijų organizatoriai atiduoda geriesiems visuomenės tikslams.

Ką šitie skirtumai reiškia realių skaičių pasaulyje? Finansų ministerija nurodo, kad 2017 metais valstybės biudžetas iš loterijų ir lošimų mokesčio gavo 16 451 tūkst. eurų. Kadangi neskelbiama, kokia dalimi prie mokesčių prisidėjo lošimų ir loterijų organizatoriai atskirai, apskaičiuosime šias dalis pagal viešai Lošimų priežiūros tarnybos skelbiamas lošimų ir loterijų organizatorių pajamas.

2017 metais loterijų organizatoriai išplatino loterijos bilietų už 91 664,2 tūkst. eurų sumą. 5 procentai loterijų mokesčio nuo šios sumos sudaro 4 583,2 tūkst. eurų. Privalomai labdarai arba paramai loterijų organizatoriai skyrė dar 7 333,1 tūkst. eurų. Iš viso per praėjusius metus loterijų organizatoriai visuomenei grąžino **11 916,3 tūkst. eurų**.

Iš į valstybės biudžetą sumokėtų mokesčių bendros sumos atėmus loterijų organizatorių dalį apskaičiuojame, kad azartinių lošimų organizatoriai pernai sumokėjo **11 868 tūkst. eurų**.

Apibendrinant palyginimui pateikiame šiuos skaičius:

	Pardavimų pajamos (tūkst. eurų)	Skirtumas tarp pardavimo pajamų ir išmokėtų laimėjimų (tūkst. eurų)	Įstatymų nustatyta tvarka visuomenei grąžinta pinigų suma (tūkst. eurų)
Loterijų organizatoriai	91 664	41 083	11 916
Azartinių lošimų organizatoriai	931 117	97 362	11 686

10 kartų didesnės azartinių lošimų organizatorių pardavimų pajamos, beveik 2,5 karto didesnė pinigų suma, likusi iš pardavimo pajamų atėmus išmokėtus laimėjimus, bet mažesnė suma (kad ir nežymiai), kurią azartinių lošimų organizatoriai grąžino visuomenei. Asociacijos nuomone ši akivaizdi disproporcija turėtų būti tolesnių diskusijų apie azartinių lošimų ir loterijų apmokestinimo tobulinimą smailiulyje. Šie skaičiai, ypač vertinant juos lošėjų ir loterijos žaidėjų skaičių kontekste¹, parodo gyventojų įsitraukimą, išleistus pinigus ir atitinkamai padaromą poveikį patiems azartinio lošimo ar loterijos dalyviams ir jų socialinei aplinkai.

¹ Atliktų sociologinių apklausų duomenimis apie 10 proc. Lietuvos gyventojų nurodo bandę lošti azartinius lošimus ir apie 70 proc. yra pirkę loterijos bilietus.

Asociacija taip pat norėtų Vyriausybei pateikti savo skaičiavimus kokią mokestinę naštą patiria kiekviena azartinių lošimų rūšis atskirai ir loterijos, jei jų mokamų mokesčių bazė būtų vienoda, t. y. skirtumas tarp pardavimo pajamų ir išmokėtų laimėjimų:

Rūšis	Pardavimų pajamos (mln. eurų)	Skirtumas tarp pardavimo pajamų ir išmokėtų laimėjimų (mln. eurų)	Mokesčio dalis (skirtumas tarp pardavimo pajamų ir išmokėtų laimėjimų)
Kazino	154,82	30,84	14,34%
B kategorija	209,72	34,52	11,37%
Lažybos	135,91	10,21	15,00%
Nuotoliniai lošimai	430,66	21,79	10,00%
Loterijos	91,66	41,08	29,01% ²

Manome, kad šie skaičiai labai akivaizdžiai parodo gautų pajamų ir visuomenei grąžintos jų dalies santykį ir aiškiai nurodo kur galima būtų ieškoti papildomų biudžeto pajamų, ypač siekiant tos naudos visuomenei, kurią savo aiškinamajame rašte nurodo Finansų ministerija – priklausomybių gydymui, nusikaltimų prevencijai ir socialinei reklamai. Savo ruožtu, Asociacija nori pažymėti, kad visos šios minimos sritys, kurias norima finansuoti padidintų mokesčių lėšomis, sietinos išskirtinai tik su azartiniais lošimais.

Kitas Finansų ministerijos aiškinamajame rašte nurodytas argumentas – kaimyninių ir kitų Europos Sąjungos šalių loterijų ir azartinių lošimų apmokestinimas. Asociacija pažymi, kad jei pateiktoje lentelėje „Loterijų ir lošimų mokesčio tarifai kaimyninėse valstybėse“ Lietuvos loterijų organizatorių mokesčio tarifas būtų nurodytas ta dalimi, kurią pagal įstatymus loterijų organizatoriai šiuo metu realiai grąžina visuomenei kaip mokesčius (5 proc.) ir privalomą labdarą arba paramą (8 proc.), t. y. iš viso **13 proc.**, Lietuva pagal šį dydį nusileistų tik Estijai ir lenktų Latviją bei Lenkiją, kuriose bendra mokestinė našta loterijų organizatoriams šiuo metu yra mažesnė.

Taip pat atkreipiame jūsų dėmesį, kad įvertinant mūsų šalies įstatymų loterijų organizatoriams skirtą prievolę atiduoti dalį gautų pajamų visuomenei, Lietuva tikrai nėra tarp tų šalių, kuriuose tokia „našta“ yra lengva. Be Finansų ministerijos paminėtų Latvijos ir Lenkijos, mažesni mokesčiai nei Lietuvoje loterijoms šiuo metu taikomi Bulgarijoje, Danijoje, Slovėnijoje, Slovakijoje ir Čekijoje (nors Finansų ministerijos aiškinamajame rašte nurodyta, kad pastarojoje šalyje loterijos mokestis yra didesnis nei Lietuvoje, tačiau neįvertinta, kad 23 proc. dydžio mokesčio bazė yra skaičiuojama nuo pajamų ir išmokėtų laimėjimų skirtumo, kas, perskaiciavus pagal Lietuvoje taikomą mokesčio bazę reikštų tik apie 11,5 proc. dydžio mokesčio bazę).

Atsižvelgiant į tai, kad loterijas ir azartinius lošimus jungia tik bendras jiems taikomų mokesčių įstatymas, tačiau veiklas reglamentuojantys įstatymai yra atskiri, taip pat atsižvelgiant į visus aukščiau išdėstytus argumentus ir faktus, prašome loterijų ir azartinių lošimų apmokestinimą **vertinti atskirai ir nedidinti** mokestinės naštos loterijų organizatoriams. Siūlome grąžinti šį Projektą rengėjams, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, toliau tobulinti. Kartu prašome pakartotinai apsvarstyti reguliavimo aplinką bei visus svarbius faktus, rasti jais paremtą optimalų ir teisingą sprendimą dėl azartinių lošimų ir loterijų verslo apmokestinimo tobulinimo, sykiu nepamirštant siekti konsensuso su visais socialiniais partneriais bei rinkos dalyviais.

Loterijų asociacijos prezidentas

Saulius Nicys

² Kartu su įstatymais nustatyta prievole privalomai skirti 8 proc. labdarai arba paramai.